

26.11.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**26 Kasım 2020
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

26 Kasım 2020 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- 154 kV Şemikler-Ulucak Enerji İletim Hattının 34-41 Numaralı Direkleri Arası ile 400 kV Bornova GİS-İzdemir TES Enerji İletim Hattının 98-103 Numaralı Direkleri Arasının Deplase Edilmesi Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3222)
- 154 kV Denizli Batı 380 TM İrtibatları Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3223)
- 154 kV Birecik TM Yenileme Enerji İletim Hattı Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3224)
- İzmir Karaburun İçmesuyu Projesi Kapsamındaki İzmir-Karaburun Karareis Barajı ve Salman Göleti Ortak Deposu, İletim Hattı ve İçmesuyu Arıtma Tesisinin Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3225)
- İzmir İli, Bayraklı İlçesi, Bayraklı Mahallesinde Bulunan Bazı Alanların Orman Sınırları Dışına Çıkartılması Hakkındaki Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3226)
- Bursa İli, İnegöl İlçesi, Hamzabey Mahallesi ile Yenişehir İlçesi, Çayırılı Mahallesinde Bulunan Bazı Alanların Orman Sınırları Dışına Çıkartılması Hakkındaki Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3227)
- Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesinin Sınırlarının Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 3228)

YÖNETMELİKLER

- Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türk Silâhlı Kuvvetleri Astsubay Sınıflandırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- 2020 Yılı Ekim Ayına Ait Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi
- 2020 Yılı Ekim Ayına Ait Tamamlama Vizesi Yapılan Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi
- 2020 Yılı Ekim Ayına Ait İptal Edilen Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 14/10/2020 Tarihli ve 2017/31774 Başvuru Numaralı Kararı

Bitkisel üretim destek ödemelerinin şartları belli oldu

Bitkisel üretime yönelik yapılacak ödemelerin şartları belli oldu. Çiftçilere, 2020 üretim yılı içinde tarımsal üretimde bulunan Çiftçi Kayıt Sistemi'nde (ÇKS) kayıtlı arazi büyüklüğü dikkate alınarak mazot ve gübre desteği sağlanacak.

Tarımsal destekleme kapsamında bu yıl bitkisel üretime yönelik yapılacak ödemelerin şartları belli oldu.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliği Resmi Gazete'de yayımlanarak, 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi.

Buna göre, üretim yılı içinde Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) veya ve/veya Örtüaltı Kayıt Sistemi'ne (ÖKS) kayıtlı olan ve desteklemelerden faydalanmak isteyen çiftçiler için 18 Kasım 2019'da başlayan sertifikalı tohum ile sertifikalı fidan/fide ve standart fidan kullanım destek başvuruları yıl sonuna kadar devam edecek.

Çiftçiler, diğer destekleme başlıkları için ise bugünden itibaren kayıtlı oldukları il veya ilçe müdürlüklerine başvurabilecekler. Çiftçilere, 2020 üretim yılı içinde tarımsal üretimde bulunan ÇKS'de kayıtlı tarım arazisi büyüklüğü dikkate alınarak mazot ve gübre desteği sağlanacak.

Havzalarda, bu yıl fark ödemesi desteğine esas ürünleri üreten çiftçilerin destekten yararlanabilmeleri için 2020 üretim yılına dair ÇKS kayıtlarını, dane zeytin ve zeytinyağı fark ödemesi desteği hariç olmak üzere desteğe tabi ürüne ilişkin hasat dönemi öncesinde yaptırmış olmaları gerekecek.

Toprak analizi desteği ödemelerinde, parsel büyüklüğü asgari 50 dekar ve üzeri olan ÇKS'ye kayıtlı tarım arazilerinde, ilave her 50 dekara kadar bir analiz için toprak analizi desteği ödenecek.

Küçük aile işletmesi desteği

Tarımsal faaliyet yapılan toplam alanı 5 dekar veya altında olan, yaş çay ve fındık ürünleri hariç, açıkta veya örtüaltı ünitelerinde meyve, sebze, süs bitkisi ile tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği yapan gerçek kişi çiftçilere, 2020 üretim yılında küçük aile işletmesi desteği ödemesi yapılacaktır.

Organik tarım desteği, bu yıl hasadını gerçekleştirmiş, ürettiği ürüne ürün sertifikası düzenlenmiş ve belirlenen usul ve esaslara göre başvuru yapan çiftçiler için gerçekleştirilecek. Belirlenen listedeki havzalarda, 2020 yılında yem bitkileri desteğine esas ürünleri üreten çiftçiler yem bitkileri desteğinden yararlanacaktır.

Susam ve yerfıstığını tüm havzalarda, desteğe esas diğer ürünleri ise "2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar" ekindeki listede yer alan havzalarda sertifikalı tohum kullanarak yetiştiren çiftçiler, sertifikalı tohum kullanım desteğinden faydalanacaktır.

ÇKS'ye kayıtlı arazilerde, yurt içinde üretilip sertifikalandırılan ve satışı gerçekleştirilen sertifikalı sınıfında aşılı ve aşısız fidanlar için adet başına sertifikalı fidan üretim desteği ödenecek. Bu yıl destekleme uygulamalarında ayrıntıları verilen kayıt sistemlerine kayıtlı olmayanlar, tebliğde anılan destekleme ödemelerinden yararlanamayacaktır.

ÇKS'de kayıtlı olduğu il veya ilçe dışında başka yerden desteklemeye müracaat edenlerle, tebliğde belirtilen destekleme ödemelerinden faydalanmak için istenilen belgelerle süresi içinde başvuru yapmayanlar bu tebliğde anılan destekleme ödemelerini kullanamayacaktır.

Destekleme ödemeleri için gerekli finansman, belirtilen esaslar çerçevesinde, Bakanlık tarımsal destekleme bütçesinden karşılanacaktır. Ödemeler, Ziraat Bankasının ilgili şubelerinde daha önce çiftçiler adına açılmış veya açılacak hesaplara yatırılacaktır.

Canlı tırnaklı hayvanların ithalatında bakanlık yetkisi uzatıldı

Belirli canlı tırnaklı hayvanların ithalatına ve transit geçişine, "yalnızca bakanlıkça hazırlanan listelerde yer alan ölkelerden izin verilmesine" ilişkin hükümün yürürlük tarihi 2 yıl uzatıldı.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın "Belirli Canlı Tırnaklı Hayvanların İthalatı ve Transit Geçişine İlişkin Hayvan Sağlığı Kurallarının Belirlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik", Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, yönetmeliğin, "canlı tırnaklı hayvanların ithalatına ve transit geçişine yalnızca bakanlıkça hazırlanan listelerde yer alan ölkelerden izin verilmesine" ilişkin hükümünün yürürlük tarihi 2 yıl daha uzatılarak 7 yıla çıktı.

Ham ayçiçeği yağında gümrük vergisi yüzde 3'e indirildi

Ham ayçiçeği yağında düzenlemeye gidildi. Yeni düzenleme ile yüzde 36 olarak uygulanan ham ayçiçeği yağının gümrük vergisi yüzde 3'e indirildi.

İthalat Rejimi Kararına Ek Cumhurbaşkanlığı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, COVID-19 salgınının halen devam etmesi ve dünya piyasalarında yaşanan gelişmeler kapsamında temel gıdalarda arz güvenliği ve fiyat istikrarının sağlanması amacıyla ham ayçiçeği yağında uygulanan gümrük vergileri yeniden düzenlendi.

Düzenlemeyle, ham ayçiçeği yağında gümrük vergisinin hasat öncesi 30 Haziran 2021'e kadar yüzde 3 gümrük vergisi ile 6 euro 100 kilogram/net toplu konut fonu, 1 Temmuz 2021'den itibaren ise yüzde 3 gümrük vergisi ile 28 euro 100 kilogram/net toplu konut fonu olarak uygulanması kararlaştırıldı.

Düzenlemeden önce ham ayçiçeği yağındaki gümrük vergisi yüzde 36 olarak uygulanıyordu.

Mısır ve arpa ithalatında düşündüren rakamlar: Ahmet'e 1 Hans'a 1.5!

Mısır ve arpa ithalatında düşündüren rakamlar ortaya çıktı. Yerli çiftçiye verilen fiyatın yüzde 50 daha yükseği yabancı çiftçiye verildi.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)'nun 24 Kasım'da yaptığı mısır ve arpa ithalat ihalesi acı bir tabloyu gözler önüne serdi. Bu yıl çiftçiden alınan mısır için taban fiyat 1325 TL, arpa ise 1275 TL olarak açıklanırken, TMO önceki gün yaptığı ihale ile mısırı 2032 liradan, arpayı ise 1911 liradan ithal edecek. Çiftçiye verilen fiyatın yüzde 50 daha pahalıya yurtdışından mısır ve arpa ithal edilecek olması uygulanan tarım politikalarındaki çarpıklığı ortaya koydu.

TMO 350 BİN TON MISIR, 155 BİN TON ARPA İTHALAT İHALESİ YAPTI

TMO, dün yaptığı ihale ile 350 bin ton mısır ve 155 bin ton arpa ithal edecek. İthalat ihalesinde oluşan fiyatların, çiftçiden alınan ürünler için açıklanan taban fiyatın yüzde 50'nin üstünde gerçekleşmesi dikkat çekti.

MISIR 254 DOLARDAN ARPA 238 DOLARDAN İTHAL EDİLECEK

Buna göre, 350 bin ton mısır ortalama liman maliyetiyle birlikte 254 dolardan ithal edilecek. Arpa ise liman maliyetiyle birlikte ortalama 238 dolardan ithal edilecek.

Yapılacak ithalatın TL karşılığı ise mısırdaki 2032 TL/Ton, arpa ise 1911 TL/Ton'a geliyor.

TARIM BAKANI AÇIKLANAN TABAN FİYATLARLA ÖVÜNMÜŞTÜ!

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, 29 Temmuz'da mısır alım fiyatını açıklarken, "Geçen yıl 1150 TL olan fiyatı bu sene yüzde 15 artırarak 1325 TL olarak belirledik" demişti. Arpa taban fiyatı ise Mayıs ayında açıklanmış ve bir önceki yıl 1100 lira olan taban fiyat yüzde 16 artırılarak bu yıl 1275 TL olarak belirlenmişti.

Diğer yandan Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, bakanlığının 2021 yılı bütçe görüşmelerinde yaptığı konuşmada bu yıl açıklanan taban fiyatlarda çiftçinin lehine iyi bir fiyat belirlendiğini ve çiftçinin de açıklanan taban fiyatlardan karlı çıktığını kaydetmişti.

YERLİ ÇİFTÇİYE VERİLEN FİYATIN YÜZDE 50 DAHA YÜKSEĞİ YABANCI ÇİFTÇİYE VERİLDİ

Ancak geline nokta, çiftçiye verilen taban fiyatın yüzde 50'sinin üstünde bir fiyatla mısır ve arpanın ithal edilecek olması, açıklanan taban fiyatlarındaki öngörüsüzlüğü ve çiftçinin menfaatine olmadığını gözler önüne serdi.

ARPA İTHALATINDA REKOR!

Diğer yandan 2020 yılının ilk 9 ayında arpa ithalatında son yılların rekoru kırıldı. Geçen yıl ilk 9 ayda 172 bin ton arpa ithal edilirken, bu yıl ilk 9 ayda tam 657 bin ton arpa ithal edildi.

MISIR İTHALATI 2 MİLYON TONA YAKLAŞTI

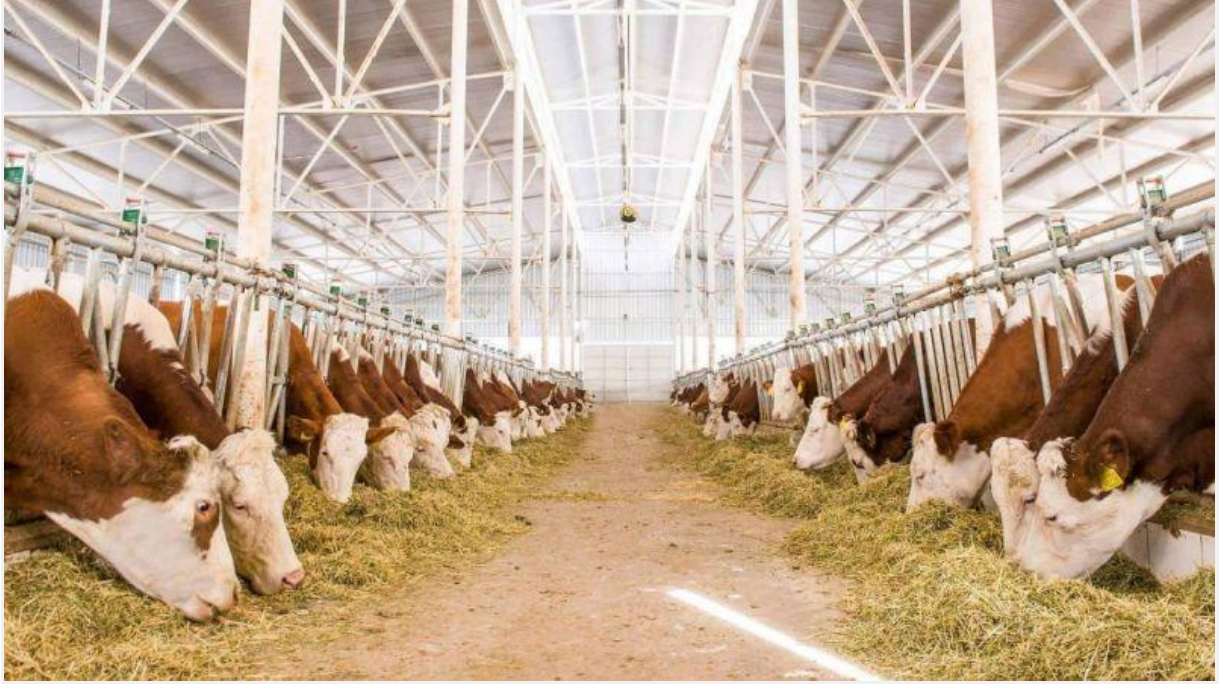
Mısır ithalatında yılın ilk 9 ayında geçen yıla göre biraz düşme görünse de mısır ithalatı da 2 milyon tona yaklaştı. Geçen yıl yılın ilk 9 ayında 2.8 milyon ton mısır ithal edilirken, bu yıl ilk 9 ayda 1 milyon 879 bin ton mısır ithal edildi.

MADDEM ÜLKENİN ARPAYA İHTİYACI VARDI AĞUSTOS AYINDA NEDEN İTHAL EDİLMEDİ? TÜRKİYE TONDA 40 DOLAR KAYBETTİ!

TMO, 25 Ağustos'ta yaptığı ithalat ihalesinde 60 bin ton arpa ithal etti. Ortalama ithalat fiyatı ise 198 dolar olarak gerçekleşmişti. Ancak dün yapılan ihalede ortalama fiyat 238 dolar olarak gerçekleşirken, Ağustos ayına göre fiyatların tonda 40 dolar arttığı görülüyor. Türkiye'nin arpayı, bir önceki ithalat ihalesine göre tonda 40 dolar daha pahalıya ithalat yapacak olması, akıllara; "Türkiye'nin ihtiyacı vardı fiyatlar düşükken neden bu ithalat yapılmadı?" sorusunu getirirken, uygulanan politikadaki öngörüsüzlüğü de gözler önüne serdi.

Soruşturma başlatılacak mı?

Millî Gazete'nin ortaya çıkardığı ve CİMER tarafından da belgelenen çiftçi kuruluşundaki yönetim zafiyetinden dolayı yaşanan hayvancılık cinayeti TBMM gündemine taşındı.

İYİ Parti Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, Tarım Kredi Kooperatifleri'nin iştiraki olan Tareks Hayvancılık'ta brusella skandalından dolayı 2307 anaç hayvanın zorunlu kesime gitmesiyle ilgili olarak Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli tarafından cevaplandırılmak üzere TBMM Başkanlığı'na kapsamlı bir soru önergesi verdi. Millî Gazete'nin ortaya çıkardığı hayvancılıktaki skandal, Meclis gündemine taşındı. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne (CİMER) verdiği bilgilere göre Tarım Kredi Kooperatifleri'nin iştiraki olan Tareks Hayvancılık tarafından ithal edilen anaç hayvanların, bilinçsiz bir şekilde bir yerden bir yere taşınmasından dolayı brusella hastalığına yakalandıkları ve birinci sınıf A kalite 2307 anaç hayvanın zorunlu kesime götürüldüğünü hatırlatan İYİ Parti Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, "Çiftçinin hak ve menfaatlerini korumak için konuyla ilgili bir soruşturma başlatacak mısınız?" dedi.

ANAÇ HAYVANLAR YOZGAT-KIRKLARELİ ARASINDA NEDEN DOLAŞTIRILDI?

CİMER'e verilen bilgilere göre, anaç hayvanların önce Yozgat/Boğazlıyan'dan Kırklareli/Lüleburgaz'a nakledildiği, bu nakilden önce hayvanların sağlıklı olduğu ancak iki ay sonra bu sefer Kırklareli/Lüleburgaz'dan Yozgat/Boğazlıyan'a tekrar nakledildiği ve nakilden 3 gün sonra Boğazlıyan Tarım ve Orman İlçe Müdürlüğüne

hastalık ihbarı yapılarak Boğazlıyan'daki çiftliğin karantina altına alınarak 2307 anaç hayvanın kesildiğini hatırlatan Öztürk, Bakan Pakdemirli'den şu soruların yanıtlanmasını talep etti:

BAKAN PAKDEMİRLİ'NİN CEVAPLAMASI İSTENEN SORULAR

- * Tarım Kredi Kooperatifleri'nin iştiraki olan Tareks Hayvancılık'ın Yozgat Boğazlıyan'daki çiftliğindeki anaç hayvanlar neden Kırklareli-Lüleburgaz'daki çiftliğe taşınmıştır?
- * Kırklareli-Lüleburgaz'a nakledilen hayvanlar, iki ay sonra ani bir kararla tekrar neden Yozgat Boğazlıyan'a nakledilmiştir?
- * Lüleburgaz'daki çiftliğin tamamen boşaltılması ve ani bir kararla hayvanlarının tamamının Boğazlıyan'a nakledilmesi ve 3 gün sonra hastalık ihbarında bulunulması, söz konusu bu hayvanların hastalığı bilindiği halde taşındığını göstermez mi? Hayvanların naklinden 3 gün sonra yapılan ihbar üzerine yapılan testlerde brusella hastalığının çıkması normal midir?
- * Hastalıklı hayvanların bir yerden bir yere nakledilmesi yasak olmasına rağmen, bu hayvan nakillerine kim, nasıl izin vermiştir?
- * Çiftçinin hak ve menfaatlerini korumak için Tarım ve Orman Bakanlığı olarak buradaki şüpheli hayvan nakilleri ve Tareks Hayvancılık'ın uğradığı zararlar ilgili olarak bir inceleme başlatılmış mıdır?
- * Kırklareli-Lüleburgaz'da Tareks Hayvancılık tarafından kiralanan çiftlik, kaç yıllığına, kimden ve kaç liraya kiralanmıştır? Kiralanmada yüzde 50 kar ortaklığı söz konusu mudur?
- * Tareks Hayvancılık'ın Kırklareli'nde başka çiftliği var mıdır? Varsa bu çiftlik nasıl değerlendirmektedir?
- * Yozgat/Boğazlıyan'da bruselladan dolayı zorunlu kesime giden 2307 anaç hayvanının Türkiye hayvancılığına maliyeti nedir?
- * Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği kapsamında kesilen 2307 anaç hayvan için Tareks Hayvancılık şirketine ne kadar ödeme yapılmıştır?
- * Tareks Hayvancılık, hastalıktan dolayı kesilen bu hayvanların yerine yeniden hayvan ithal etmiş midir? İthal etti ise kaç hayvan ithal edilmiştir?

Merkez Bankası, swap limitini yüzde 60'a çıkardı

Merkez Bankası (TCMB), bankaların Türk lirası ve döviz likiditesi yönetimindeki esnekliklerine artıracak bir hamle yaptı. Swap ihale limitleri yüzde 50'den yüzde 60'a çıkarıldı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), TCMB, swap ihaleleri limitini yüzde 50'den yüzde 60'a yükseltti. TCMB 22 Mayıs tarihli talimatıyla limitleri yüzde 40'tan yüzde 50'ye yükseltmişti.

TCMB, "Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap ihaleleri yoluyla oluşturulacak TCMB toplam swap pozisyonu miktarı Döviz ve Efektif Piyasaları işlem limitlerinin yüzde 50'si ile sınırlı olup diğer limitlerden bağımsız olarak uygulanır. Banka bazında herhangi bir limit uygulanamaz" hükmünün "Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap ihaleleri yoluyla oluşturulacak TCMB toplam swap pozisyonu miktarı Döviz ve Efektif Piyasaları işlem limitlerinin yüzde 60'ı ile sınırlı olup diğer limitlerden bağımsız olarak uygulanır. Banka bazında herhangi bir limit uygulanamaz" şeklinde değiştirildiğini duyurdu.

Nisandan beri artırıyor

Merkez Bankası ilk önce 4 Nisan'da yaptığı düzenlemede geleneksel swap ihale limitleri Döviz ve Efektif Piyasası işlem limitlerinin yüzde 20'sinden yüzde 30'una yükseltmişti. 22 Nisan'da ise kotasyon swap limitlerini yüzde 30'a çıkarmıştı. Sonrasında limit 5 Mayıs'ta yüzde 40'a; 22 Mayıs'ta ise yüzde 50'ye çıkarmıştı.

Dolardaki dalgalanmanın nedeni 'güven' sorunu

Türk Lirası'ndaki sert dalgalanmaların sebebi olarak analistler düşük likidite ve güven sorununa dikkat çekerken ekonomi yönetiminin söylemlerini bir an önce eyleme dönüştürmesi gerektiğini vurguladı.

Son iki haftadır ekonomi yönetiminde ve para politikasındaki değişim TL varlıklarına ilgiyi artırmış, dolar kuru geri çekilme yaşamıştı. Türk Lirası dolara karşı en çok değer kazanan para birimi olarak öne çıkarken Borsa İstanbul bankacılık hisseleri öncülüğünde rekor üstüne rekor kırdı. Borsa rekorlarına devam etse de dolar kurundaki gevşeme yeniden bir yükseliş sinyaline döndü. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan uzun süredir beklenen aktif rasyosunun kaldırılması haberi gelmesine rağmen önceki gün dolar 8 liranın üzerine yeniden çıkarken dün 7.95 seviyelerinde 8 lira sınırına yakın bir seyir izledi. Dolar endeksinin Nisan 2018'den bu yana en düşük seviyeye gerilediği bugünlerde kurdaki bu sert dalgalanmanın nedeni ne?

Analistler öncelikle bu durumu likidite eksikliğine bağlıyor ki bunun da ana kaynağı pandemi döneminde getirilen swap kısıtlamalarıyla ilintili. Aynı zamanda ortada oldukça ciddi bir güven sorunu bulunduğunu belirten analistler yerli yatırımcının hareketlerine dikkat çekti. Yerli yatırımcılar halen döviz mevduat hesaplarını

artırmaya devam ediyor. Özellikle kurdaki geri çekilmeleri yerli yatırımcı alım fırsatı olarak görürken söylemlerde yer bulmuş olan bir türlü adıma dönüştürülmeyen reform beklentisi de yabancı yatırımcının tavırlarında etkili. Merkez Bankası'nın da rezerv sıkıntısının sürüyor olması da her ne kadar iflas risk primi 500 puanın altında olsa da endişelerin devam etmesine neden oluyor.

Merkez Bankası hamlelerde gecikmemeli

Merkez Bankası'nın ve BDDK'nın piyasada güveni pekiştirmesi için atması gereken adımlar olduğunu belirten analistler öncelikle swap kısıtlamalarının kaldırılması gerektiğini dile getirdi. Merkez Bankası'nın da zorunlu karşılık teşviklerini kredi büyümesi koşuluna göre vermesi uygulamasının bir an önce kaldırılması gerektiğini

vurgulayan adımların gecikmesinin piyasadaki güveni zedelediği görüşünde.

Analistler ayrıca Merkez Bankası'ndan sözlü müdahale de bekliyor. Bankanın şeffaflık ve gerektiğinde yeniden faiz artışı yapabileceğine ilişkin sözlü müdahalelerinin etkili olacağını kaydeden analistler hükümet kanadından da hukuk ve demokrasi alanında sözlerin eyleme dökülmesinin de güveni pekiştireceğine işaret etti.

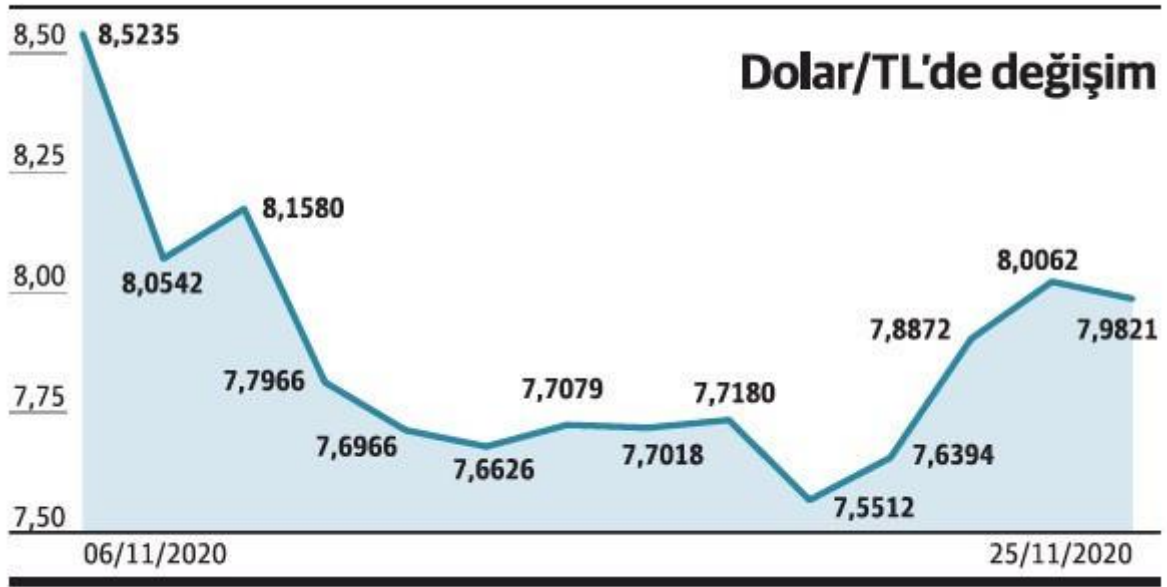
Döviz talebi oldu

Garanti Yatırım'ın sabah bülteninde Koordinatör Tufan Cömert, kurda önceki gün yaşanan sert hareketin düşük likidite ile açıklanabileceğini belirterek "Öncelikle kurdaki yükselişin Londra açılış saatinde olmasının bunun yabancı talebi olduğunu düşündürdü. Ancak bu saatler içeride yerli yatırımcının tamamen aktif olduğu, likiditenin de en yüksek olduğu zaman dilimlerinden. O zaman çok da ufak olmayan bir yabancı çıkışı ile karşı karşıya olmalıyız. Sebebini bilemiyoruz, ancak buradaki tahminler 200-300 milyon dolar civarında bir döviz talebi olduğu yönünde. Az bir rakam değil, ama kuru 10 kuruş zıplatmaya yetecek bir rakam mı?" dedi. .

Yerli yatırımcı yeniden alım yapıyor

Cömert, şöyle devam etti: "İşte bu noktada TCMB kaynaklı verilere bakıyoruz. Döviz piyasamızdaki işlem hacmi, swap kısıtlamasının esnetilmesi ve kurda yaşanan düşüş sonrası spot piyasanın canlanması ile artmış olsa da, hala 2-3 yıl öncesine göre çok

düşük. Görece fena olmayan bir döviz alışı/satışı yaşandığı zaman kurda böyle ani hareketler görmemiz de normal. Piyasadaki likidite artmaya başladıkça fiyatlamalar da daha sağlıklı, daha temele dayalı olacak. Kaygı verici olan, bu zıplamalar sonrasında kurun başladığı yere düşmemesi. Bu kez hem zarar-kes emirleri başlıyor, hem de uzunca bir süredir her düşüşte döviz alan yerli yatırımcılarımız yeniden alıma geçiyorlar. Döviz piyasamızdaki likidite sorunu zaman içinde, doğru adımlar ile çözülecek, ama yerli yatırımcıyı ikna etmemize daha vakit var gibi görünüyor."

Bankaların döviz likiditesi çok fazla TCMB'ye bağımlı

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türk bankalarının döviz likiditesinin piyasa hareketlerine duyarlı kısa vadeli döviz borçlarını karşılamak için yeterli olduğunu ancak döviz likiditelerinin Merkez Bankası'na (TCMB) çok fazla bağımlı hale geldiğini belirtti. Fitch, dün yaptığı açıklamada Türk bankacılık sektörünün mevcut döviz likit varlıklarının döviz cinsi kısa vadeli dış borcu karşılamak için yeterli olduğunu fakat bankaların döviz likiditesinin çok fazla TCMB'ye dayalı olduğunu ifade etti. Fitch'in hesaplamalarına göre, Türkiye Merkez Bankası'nın net döviz rezervleri 2020 üçüncü çeyreği sonunda bankaların döviz alacakları çıkartıldığında negatif. Fitch raporunda, "Bu da demek oluyor ki, bankaların merkez bankasındaki likiditelerini kullanarak ciddi miktardaki dış borçlarını geri ödemeleri halinde Türkiye'nin dış finansmanı daha fazla baskı altında kalabilir" denildi. Raporda, döviz

cinsi mevduatların 2020'nin ilk dokuz ayında yüzde 10 artışla 242 milyar dolara çıkmasının bankaların döviz cinsi likidite pozisyonlarının desteklendiği fakat mevduat çıkışı ya da istikrarsızlık durumunda bunun likidite riski yaratabileceği de vurgulandı. Fitch, sektörün 2020 üçüncü çeyrek sonundaki mevcut 82 milyar dolarlık döviz likiditesinin kısa süreli piyasa kapanmalarını ve orta seviyede döviz cinsi mevduat çıkışlarını karşılamaya yeterli olduğunu ifade etti.

Hazine Eurobond ihracında 2.25 milyar dolar borçlandı

Hazine dolar cinsi 2031 vadeli Eurobond ihracını 2.25 milyar dolar borçlanma ile tamamlarken, nihai getirisi yüzde 6 olan ihraca iki kattan fazla talep geldi. Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "İhraç miktarı toplam 2.25 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İhraç tutarı 2 Aralık 2020 tarihinde hesaplarımıza girecektir. Tahvilin kupon oranı yüzde 5,95, yatırımcıya getirisi yüzde 6 olmuştur" denildi. Tahvile toplamda 200'e yakın yatırımcı, ihraç tutarının iki katından fazla talep gösterdi. Tahvilin yüzde 40'ı İngiltere, yüzde 19'u ABD, yüzde 17'si diğer Avrupa ülkeleri, yüzde 15'i Türkiye ve yüzde 9'u diğer ülkelerdeki yatırımcılara satıldı. Tahvil ihracını Goldman Sachs, HSBC ve Morgan Stanley yönetti. İhraçta vade 15 Ocak 2031 oldu. Hazine bu yıl için uluslararası sermaye piyasalarından tahvil ihraçları yoluyla 9 milyar dolar tutarı karşılığında finansman öngörüyordu. Bu ihraçla 2020 yılı borçlanması 8.75 milyar dolar ile 9 milyar dolara neredeyse ulaştı.

Ortalama ücret 'asgari' seviyeye indi

Türkiye’de son yıllarda genel ücretlerde yaşanan artışların görece düşük seviyelerde kalması, ortalama ücretleri asgari ücret seviyesine çekiyor.

Asgari ve ortalama ücret arasındaki farkın kapanma eğilimi 2020 yılında sürdü. Aralık ayında enflasyon oranında yapılacak asgari ücret artışı sonrasında, genel ücretlerin ortalamasının asgari ücrete daha da yaklaşması bekleniyor. Bu durum, ülkedeki kişi başına ortalama gerçek gelirin en alt ücret seviyesine yaklaştığını gösteriyor. Türkiye’de genel ücretlere yapılan artışların düşük kalması, asgari ücrete yapılan artışların ardından ortalama ücretler ile asgari ücretin farkının azalmasına neden oldu.

Asgari ücretin ortalama ücretlere oranı

*2020 ve 2021’de de verilerde TÜİK verisi geçerli olacak.

** OVP yıl sonu enflasyon tahmini olan yüzde 10,5 oranında artırım yapıldığı varsayımı

2020 itibariyle bu fark daha da kapandı. Aralık ayında yapılacak asgari ücret artışıyla, TÜİK verileri dikkate alındığında daha yavaş artan ortalama ücrete daha da yaklaşacak. Bu durum, ülkedeki kişi başına gelirin en alt ücret seviyesine yaklaştığını, genel ücret seviyesinin düştüğünü gösteriyor. TÜİK verileri dikkate alınır ve asgari ücretin en az enflasyon kadar artacağı varsayılırsa, asgari ücret ortalama ücret gelirinin yaklaşık yüzde 90'ı düzeyine gelecek. Anket yoluyla yapılan TÜİK 2019 yılını kapsayan 2020 Gelir ve Yaşam Koşulları

Araştırmasına göre, 2019 yılında memurların da dahil olduğu, ücret ve maaş gelirleri, kişi başına yıllık 34 bin 286 TL ve bu tutara göre aylık 2 bin 853 TL olarak hesaplandı. SGK'nın bildirimlerden hesapladığı günlük kazanç tutarı ise ortalama 158,32 TL ve buna göre aylık kazanç ortalaması ise 4 bin 749,7 TL. Bu tutarın bekar ve evli olmayan bir kişi için hesaplanması halinde aylık net karşılığı ise 3 bin 285 TL düzeyinde gerçekleşiyor. Asgari Geçim İndirimi adı altında uygulanan asgari ücretteki gelir vergisi indirimi nedeniyle 2020 yılında ele geçen net asgari ücretin ortalaması ise 2 bin 401,9 TL düzeyinde bulunuyor. Asgari ücrete 2021 yılı için OVP tahmini olan yüzde 10,5 düzeyinde zam yapılması halinde, asgari ücret yine ortalama 2 bin 654 TL'ye ulaşacak. Böyle bir durumda asgari ücret, 2021 yılında yaklaşık olarak SGK verilerine göre aylık ortalama maaşın 80,79'u, 2019 yılı TÜİK hesaplamasının ise yüzde 93'ü seviyesine gelmiş olacak. 2020'de ortalama gelirin arttığını varsaysak dahi yüzde 90'ın üzerinde gerçekleşebilecek. DİSK tarafından 2019 için yapılan bir hesaplamada da yakınlaşmaya dikkat çekilmişti.

Emekli maaşları da asgari ücrete yakalandı

Ortalama emekli maaşları ile asgari ücret de yakınlaşmasını sürdürdü. SGK 2012 sonundan itibaren 4-A (ücretli çalışanlar) emeklilerinin ortalama maaşlarını yayımlamıyor. Ayrıca emekli maaşları ortalama hesabı içinde bağımlılar, 65 yaş aylığı, malullük, vatana hizmet terdibi vs. çok sayıda primle ilişkisi olmayan ya da ikinci kademedeki (örneğin ölen eş) aylık aldığı için düşük seviyelerde kalanlar da bulunuyor. DİSK-AR tarafından emekli aylıklarına yönelik yapılan araştırmada, Ekim 2020 itibariyle 13,2 milyon emeklinin 7,9 milyonu-yüzde 60'ının asgari ücretten düşük aylık aldığı hesaplandı. DİSK-AR çalışmasına göre 2002-2015 arasında emekli aylıkları ortalaması asgari ücretin üzerindeydi. Bu oran 2019'un ilk döneminde yüzde 89,9 olarak gerçekleşti. 2020 sonu itibariyle emeklilerin ortalama maaşı, asgari ücretin yüzde 99,3'ü seviyesinde bulunuyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan Bülent Arınç'a çok sert sözler!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, AKP Grup Toplantısı'nda konuştu. Cumhurbaşkanlığı'ndaki görevinden istifa eden Bülent Arınç ile ilgili konuşan Erdoğan, "Teröristlerden birinin yazdığı kitabı herkesin okumasının tavsiye edilmesi hakikaten beni rencide etmiştir. Kitabını herkes okusun denilen kişi, binlerce askerimin kardeşimin kanı olan bir terör örgütünün siyasetçi maskesi takmış savunucudur" dedi.

Erdoğan'ın açıklamalarından öne çıkanlar şöyle:

"ŞİMDİ SALGININ ÖNÜNE GEÇEMEZSEK..."

Koronavirüs salgınının seyrini bir an önce aşağı çekmemiz gerekiyor.

Şimdi salgının seyrinin önüne geçemezsek daha sonra can acıtıcı tedbirler uygulamak zorunda kalabiliriz.

Milletimizden sabır ve destek bekliyoruz. Maske-mesafe-temizlik kurallarına riayet edersek diğer tedbirlere gerek kalmaz.

YERLİ AŞI İÇİN TARİH VERDİ: EN GEÇ NİSAN AYINDA...

Kendi aşımızla ilgili de önemli bir yere geldik.

En geç Nisan ayında kendi aşımızı uygulama seviyesine getirmiş olmayı planlıyoruz.

Kendi geliştirdiğimiz aşığı tüm insanlığın hizmetine sunma düşüncesindeyiz.

Suriye'den Libya'ya Irak'tan Filistin'e kadar farklı cephelerde yürüttüğümüz, hak, özgürlük, adalet mücadelesinin önemi ortaya çıkmıştır.

Ülkemiz ve şahsımızı hedef alan çirkin kampanyaların kimler tarafından neden yürütüldüğünü elbette biz biliyoruz.

Türkiye olarak bölgemizdeki sorunlarla ilgilenirken, krizlere müdahale ederken asla yayılmacı bir hareket izlemiyoruz.

Bizim kimsenin hiçbir ülkenin toprağında, egemenliğinde, işlerinde gözümüz yoktur.

Biz sadece kendi vatandaşlarımızın can-mal emniyetini sağlamaya, ardından da bölgemizin ve gönül coğrafyamızın iç barışına, istikrarına katkıda bulunmaya çalışıyoruz.

Uluslararası toplumun yüzleştiği yeni meydan okumalar karşısında önemli sorumluluklar üstleniyoruz.

Çatışma bölgeleriyle bağlantılı olduğunu tespit ettiğimiz 100 bin kişiye ülkemize giriş yasağı koyduk.

Dün Barış Pınarı Harekatı bölgesinde 17 terörist sızma hareketine kalkıştı ve bunlar kahraman komandolarımız tarafından öldürüldü.

TÜRK GEMİSİNE HUKUK DIŞI ARAMA

En son yine bir sivil gemimize Libya'ya insani ihtiyaçları karşılayacak sivil gemimize saldırı oldu. Bunun uluslararası deniz hukukunda yeri yok. Bunun da kaptanı bir Yunan. Gemiye girdikten sonra da sivil mürettebatı da bunlar maalesef taciz ettiler.

Tüm bunlar video kayıtlarıyla tespit edildi. Gerekli olan yerlere gönderildi gönderilecek.

"30 YILLIK GECİKMEYLE DE OLSA BU MESELEDE HAK YERİNİ BULDU"

Dağlık Karabağ'da 30 yıllık bir adaletsizliğin son bulmasına katkıda bulunduk.

Düne kadar ortalıkta görünmeyen, açıkça Ermenilere destek veren Minsk grubu eş başkanı, bazı ülkelerin anlaşmayla ilgili dile getirdikleri rahatsızlıkların hiçbir önemi yoktur.

Dün akşam sayın Putin ile bu konuları etraflıca görüşme fırsatı buldum. Ne gibi adımlar atabiliriz, bunları konuştuk. Sayın Putin ile yaptığımız bu görüşmelerden sonra Rusya-Türkiye-Azerbaycan olarak bu süreç içinde bölgeye barışı egemen kılmanın adımlarını atmış bulunuyoruz.

Bunu daha da geliştirme şansımız da var. Bu genişletme-geliştirme çalışmalarını da sayın Putin ile görüştük.

Buradaki ulaşım sürecini de halletmek ve Azeri kardeşlerimizin bir an önce topraklarına dönme imkanını da sağlamış olacağız.

Aliyev kardeşimle de atılan adımları görüştük, değerlendirdik. Şu anda hepsinde bir mutluluk var. Kelpecer dün biliyorsunuz tamamen boşalmış oldu. Kelbecer'e tamamen geçme imkanını Azeri kardeşlerimiz bulmuş olacak.

30 yıllık gecikmeyle de olsa bu meselede hak yerini buldu.

Salgınla mücadele tedbirlerini, üretim ve istihdamı en az düzeyde etkileyecek şekilde hayata geçirmeye çalışıyoruz.

2020 yılını ve bu etkilerin bir müddet daha devam edeceği anlaşılan 2021 yılını kazanç dönemi haline getirmek istiyoruz.

Devletiyle, iş dünyasıyla, işçisiyle, genci ve yaşlısıyla, 83 milyon olarak hareket etmemiz gerekiyor.

Olağanüstü dönemler olağanüstü çabalar gerektiriyor.

Salgının dikkat ve enerjimizi dağıtmasına fırsat vermeyeceğiz.

İstihdamı korumaya yönelik tedbirlere büyük önem veriyoruz.

Ekonomide yeni bir yatırım, üretim, ihracat, istihdam seferberliği başlatıyoruz.

Bütçe görüşmelerinin ardından bu doğrultuda kapsamlı reformları birer birer hayata geçireceğiz.

Yatırım ikliminin ayrılmaz parçası olan hukuk reformlarını da hızlandırıyoruz.

Geçtiğimiz yıl kamuoyuyla paylaştığımız yargı reformu strateji belgesinde yer alan hususlarla ilgili 3 yargı reformu paketi Meclis'imiz tarafından kabul edildi.

Hazırlıkları süren diğer reformları da paketler halinde Meclis gündemine taşıyacağız.

İnsan hakları eylem planına da en kısa sürede son halini vereceğiz.

Ülkemizin hedeflerine ulaşmak için AK Parti onu yapmıştır yapmaya da devam ediyor.

Türkiye'nin Cumhuriyet tarihindeki en büyük reformu Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçiştir.

Biz bunu söylerken, hâlâ parlamenter sistemi savunanlar var. Parlamenter demokrasiden bahsedenler var. Bu ülke yıllar yılı bu sistemi denemedi mi? Bunu denerken, acaba 3'lü, 4'lü koalisyonlarla ülkemizin ne hâle geldiğini bilmiyor muyuz? Bir adım ileri gidebildik mi? Hayır. Sistem değiştirildi ve yoğun şekilde yol alıyoruz.

Cumhur İttifakı Türkiye'nin en geniş tabanlı siyasi dayanışma örneğidir.

İnşallah önümüzdeki hukuki ve ekonomik gündemi de Cumhur İttifakı olarak hayata geçireceğiz.

Sayın Bahçeli'nin de ifade ettiği gibi, bu ittifak asla gizli veya açık pazarlıklar üzerine kurulu değildir.

Bu ittifakın tek amacı ülkemizi büyük ve güçlü Türkiye'ye ulaştırmaktır.

En batıdan en doğuya, en kuzeyden en güneye biz hükümet olarak, devlet olarak girilmedik yer bıraktık mı? Her yere adımımızı attık. Eğitimde, sağlıkta, adalette, emniyette, ulaşımda, enerjide, tarımda... Aklınıza ne gelirse, hepsinde attık.

26 havalimanının olduğu ülkede bu sayı 56'yı buldu. Üniversite sayısı 74'ten 206'ya çıktı.

Bu ülkede Kürt sorunu yoktur. Daha önceki konuşmamda 'böyle bir sorun varsa ben bunu çözeceğim' dedim ve bu sorunu çözdük.

Güneydoğu'da çukurları açan kimlerdi? Biz de kayyumlarla buraları düzenledik. Artık bambaşka bir Diyarbakır, Hakkari, Şırnak, Siirt var. Biz barış için geldik.

Nerede terörist varsa biz bunların başını ezmek için varız.

Terörden meşru siyasete geçiş yolunu açmak için her yolu denedik, her fedakarlığı yaptık.

Akrep karakterli terör örgütünün kendi kendini sokarak bu fırsatı heba etmesine rağmen, bölgedeki insanlarımızla gönül bağıni güçlendirerek ülkemizde yepyeni bir dönemi başlattık.

Yıllarca bu mücadeleyi birlikte verdiğimiz kişilerin de aynı trene binmesine ne demeli? Neymiş? Filancalar filancalar hâlâ hapisteymiş... Bunları ödüllendirecek halimiz yok.

Dağa kaçırılan o yavruların annelerinin, Diyarbakır'daki HDP binasının önünde yaz-kış demeden oturan annelerin hakkını kim teslim edecek?

Devlet niye var? Biz niye varız? Arkadaşlar biz bunun için varız. Biz bunu halledeceğiz. Hatta daha da ileri gidip bu teröristlerden birinin yazdığı kitabı herkesin okumasının tavsiye edilmesi hakikaten beni rencide etmiştir. Kitabını herkes okusun denilen kişi, binlerce askerimin kardeşimin kanı olan bir terör örgütünün siyasetçi maskesi takmış savunucudur.

Birilerinin çıkıp sanki Türkiye'de hiçbir şey yapılmamış her şey eski haliyle sürüyor da sadece kendileri gerçekleri söyleyebiliyor gibi bir eda ile konuşmalarını kabul edemeyiz.

Kürt kardeşlerimizin en büyük düşmanının silahlı ve siyasi temsilcileriyle bölücü terör örgütünün olduğu hakikatine göz yumamayız.

Buradan yargıya sesleniyorum... Diyorum ki; değerli yargı mensupları Anayasa'nın 138. maddesi beni ne kadar muhatap alıyorsa aynı şekilde benim dışımdakileri de muhatap alıyor. 138. maddeyi eze eze kullananlara karşı gereğini neden yapmıyorsunuz? Gereken adımları neden atmıyorsunuz? Size birilerinin talimat verme hakkı var mı?

KILIÇDAROĞLU'NA: HADDİNİ BİL

Hakareti siyaset sanan tek parti faşizmi artıkları ve onların peşinden gitmeyi kendilerine yedirenler var.

CHP'nin başındaki zat, 'Hâlâ bu iktidarın peşinden giden öğretmen varsa ben ona öğretmem demem' diyerek faşizmin en sefil örneklerinden birini, hem de öğretmenler gününde tekrar sergilemiştir. Yahu haddini bil.

Bir taraftan biz başöğretmenin kurduğu partiyiz diyeceksin, öbür taraftan kalkıp öğretmenlerimize saygısızlık yapacaksın. Bay Kemal şunu bil; biz 'Bana bir harf öğretmenin kölesiyim' diyen medeniyetin mensuplarıyız.

Sen öğretmenlerimize saygısızlık yapsan da öğretmenler bizim başımızın tacıdır.

Yargıcından askerine, polisinden esnafına, işçisinden din görevlisine kadar kendisinden olmayan herkese hakaret etmeyi siyaset etmek sanan bu sefil zihniyet ülkemizin utanç kaynağı haline gelmiştir.

Kılıçdaroğlu'ndan Arınç'ın istifasına ilk yorum: Büyük ortağı esir almışlar

Son dakika haberi... CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener ortak basın toplantısı düzenledi. Kılıçdaroğlu Arınç'ın istifasıyla ilgili "Cumhur İttifakı'nın büyük ortağı küçük ortağı tarafından esir alınmış" dedi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener ortak basın toplantısı düzenledi.

CHP lideri Kılıçdaroğlu, burada yaptığı konuşmada, "Türkiye yönetilmiyor, Türkiye savruluyor. Cumhur İttifakı'nın büyük ortağı küçük ortağı tarafından esir alınmış" dedi. İYİ Parti lideri Akşener de, "Biz seçim istiyoruz. Türkiye bu halde götüremez. Liyakat yok, tek kişinin iki dudağı arasında bir Türkiye. Hesap verilebilirlik, adalet, hukukun üstünlüğü yok. Bunlar olmadığı için ekonomiye güven yok" diye konuştu.

İYİ Parti lideri Meral Akşener, "Türkiye bir başka alana makas değiştiriyor" sözlerine ilişkin olarak şu açıklamada bulundu:

"Sayın Adalet Bakanı adalet reformundan bahsetti sayın Erdoğan bu reform talebine ekonomiyi de işin içine katarak destek verdi. Hemen akabinde Sayın Kılıçdaroğlu

tehdit edildi. O zaman da söyledim bu tehdit milli iradeye yapılmış bir tehditti. Hepimiz sırayla kınadık doğrusu da bu.

İlginç olanı işte ekonomide, adalet sisteminde reform yapılacağı iddia edildi, hemen sayın Kılıçdaroğlu'na hapisten şartlı tahliye olmuş bir kişi tehdit etti, cumhur ittifakının küçük ortağının genel başkanı tarafından da bu tehdit sahiplenirdi. Bu Türk siyaset tarihinde ilk kez yaşandı. İlk defa bir siyasetçi tehdit sahibinin yanında durdu.

"AK PARTİ YÖNETİCİLERİ NE YAPACAK?"

Ben de dedim ki evet tehdit sayın Kılıçdaroğlu'na en şiddetli bir şekilde kınadığımız milli iradeye yapılmış bir saldırı. Ama buna yönelik AK Parti yöneticileri ne yapacak? Sonra Arınç bir konuşma yaptı, üstüne Cemil Çiçek telefonla katıldı. Ben de bir makas değişikliğine gidiliyorsa bu adımı görüyorum ben. Sonra bu kişiler konuştu. Sayın Arınç istifa etmek durumunda kaldı."

Kılıçdaroğlu şöyle konuştu:

"Türkiye Cumhuriyeti devleti hiçbir emperyal gücün egemenliğini kabul etmez. Gölgesini dahi kabul etmez. Öğretmenlere gelince. Öğretmenler bize ahlaki öğretirler, saygıyı, konuşmayı öğretirler. Öğretmenler büyük bir camiadır. Hepsinin ortak talebi 3600 ek gösterge talebi var. 2018'de AK Parti 3600 ek göstergeyi seçim beyannamesine koydu. Erdoğan 24 Mayıs 2018'de 3600 ek göstergeyi getireceklerini söyledi. Ben çıkıp öğretmenler gününde neden sözünüzü tutmadınız diye soruyorum? Soruyorum. Bütün öğretmenlerin istediği 3600 ek göstergeyi ben istemiyorum gidip AK Partiye oy vereceğim diyorsa o öğretmen o camianın üyesi değildir. Ben sağlık görevlisinin, din görevlisinin, öğretmenin hakkını savunuyorum. Öğretmeni baştacı yapmayan hiçbir siyasal iktidarın başarılı olma şansı sıfırdır "

Kılıçdaroğlu, Anayasa taslağı iddiasına ilişkin bir kez daha konuştu. CHP lideri şunları kaydetti:

KILIÇDAROĞLU: ANAYASA ÇALIŞMASI OLACAKSA TÜM PARTİLER BİR ARAYA GELİR

"Böyle bir çalışma yapılmadı ki. Nereden çıkarıyorsunuz arkadaşlar. Evet dört parti bir araya geldik. Millet İttifakı olarak bir araya zaman zaman geliyoruz. Güçlendirilmiş parlamenter sistem demişiz, nasıl olacak bu, Anayasa değişikliğiyle olacak. Biz de

alışıyoruz, diğerk partiler de alışıyor. Bu ülkede bir anayasa çalışması olacaksa meclisteki bütün partiler bir araya gelir. Her siyasi partinin parlamentoda temsilcisi var. HDP'nin başkanvekili var mı, var. Meclis'i yönetiyor mu yönetiyor. AK Partili elini kaldırıp ondan izin istiyor mu, istiyor. Niye bunu eleştirmiyorsunuz o zaman! Kısır tartışmaların dışına çıkmak zorundayız. Bu ülkeye demokrasiyi getirmek, insan haklarını konuşmak zorundayız. "

Akşener ise söz konusu konu hakkında şu ifadeleri kaydetti:

AKşENER: ÖMER ÇELİK'İN DEDİĞİ KABUL EDİLİYOR DİĞERLERİ EDİLMİYOR

"Sayın Ömer elik'in yalanlaması alındı baş üstüne konu doğrudur dendi. Sonra Saadet Parti Genel Başkanı bir açıklama yaptı. Böyle bir şey zinhar yoktur diye. O bir soru işareti olarak kaldı. Enteresan. Ben ne CHP, ne HDP, ne AKP ile, ne Saadet Partisi, ne bir kurumla herhangi bir gizli saklı anayasa çalışması yapmadık dedim. Bu da bir koca soru işareti oldu. Enteresan. Kılıçdaroğlu'nun açıklaması da soru işaretiyle karşılandı. Bütün bu insanların içinde Ömer elik beyefendinin dediği kabul ediyor, diğerkleri kabul edilmiyor. Böyle bir şey olur mu! Bu kadar insan yalan konuşacak sadece Ömer elik beyin yalanlaması kabul edilecek! Böyle bir şey olmaz. "

Akşener devamında, "Bir daha bu yönde sorulan hiçbir soruya cevap vermeyeceğiz. Bunları tartışmak çöpten yemek toplayan, çocuğu için tablet isteyen fakir gurabaya haksızlıktır" dedi.

Bakan Koca açıkladı: Günlük gerçek vaka sayısı 28 bin 351!

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Koronavirüs Bilim Kurulu toplantısının ardından açıklamalarda bulunuyor. Bakan Koca, "Açık test politikasına geçtik. Semptom göstermeyen hastalarımızı da tabloda göstermeyi planlıyoruz" dedi.

Son günlerde salgının başından bu yana en yüksek hasta ve can kaybı sayılarına ulaşıldı. Hasta sayısı 7 bini geçti. Bilim Kurulu toplantısında, muhtemel yeni önlemlerin masaya yatırılması bekleniyordu.

Bakan Koca'nın konuşmasından öne çıkanlar:

Bir ülkenin çok yarar sağladığı tedaviyi bir başkası yararsız ilan edebiliyor. Her ülke kendi şartlarında virüsle mücadele ediyor.

Ülkeler sosyoekonomik düzeyler, geçmiş tecrübeleri ve imkanlarına göre virüsle mücadele ediyor. Birçok ülkenin aksine Türkiye sağlık sistemi pandemiyi sürpriz olarak karşılamadı. Ülkemizde hastalık görülmesi üzerine yoğun bir mücadele dönemine girdik.

Aile hekimleri, çağrı merkezleri vasıtasıyla izolasyondaki kişilerin takibi yapıldı. Tüm hastaları ve şüphelileri kontrol ettik. Bu veri tabanımızı HES koduyla kurumlarımızın kullanımına açarak kendi önlemlerini almasını sağladık.

Tanı kiti koruyucu malzeme teminini artırmak için ülke kaynaklarını seferber ettik. Kendi aşımızı üretmek için bilim adamlarımıza her türlü desteği sağladık. Kurban Bayramı sonrası Anadolu'da hızlı bir artış yaşandı. Öngördüğümüz artışların kısa zamanda kontrol altına alındığını gördük. Hastanelerimizde yoğun bakım kapasitesini artırdık.

"AÇIK TEST POLİTİKASINA GEÇTİK"

Temmuzdan sonra veri tablomuzda hasta kavramını kullanmayı tercih ettik. Ağır hasta sayısını her gün kamuoyuyla paylaştık. Testi pozitif olanları HES kodu üzerinden sorgulamak mümkün. Açık test politikasına geçtik. Semptom göstermeyen hastalarımızı da tabloda göstermeyi planlıyoruz. Vakalar da veri tablosunda yer alacak.

Hasta sayıları, ölüm sayıları üzerinden tartışmalarla, toplumda güven sarsıcı polemiklerle harcayacak vaktimizin olmadığını düşünüyorum. Vatandaşlarımız kendi isteği ile test yaptırabilmektedir. Kapasitemizi 200 binli rakamların üzerine çıkaracağız. Sağlık personelinin başlayarak risk gruplarını kademeli olarak aşılama planlıyoruz.

İSTANBUL, KOCAELİ, BURSA VE İZMİR'DE 3. ZİRVE YAŞANIYOR"

Ekimin ikinci haftasından itibaren salgın karşısında öncekilerden daha ciddi bir sınavdayız.

İstanbul dahil bazı illerde düşüşler görüldü ancak erken yargıya varmak zor. İstanbul, Kocaeli, Bursa ve İzmir'de üçüncü zirve yaşanıyor. Son hafta içinde yüzde 50'nin üzerinde vaka artışı olan 15 ilimiz var. Hatay, Adana, Osmaniye, Mersin, Artvin, Edirne, Samsun, Kırklareli, Tokat, Trabzon, Aydın, Muğla, Zonguldak, Ordu, Çanakkale'de yüzde 50 ile yüzde 100 arası artışlar oldu.

İstanbul, Bursa, Ankara, İzmir, Kocaeli, Gaziantep'te hasta yoğunluğunu yönetebilmek için bütün sağlık kuruluşlarımız büyük çaba harcıyor."

İstanbul'da yoğun bakım doluluk oranı yüzde 70'lere dayanmış durumda. Ankara'da servis doluluk oranı yüzde 62,3, yoğun bakım doluluk oranı yüzde 75,4, solunum cihazı doluluk oranı yüzde 28,9. İzmir'de yoğun bakım doluluk oranı 76,5'e kadar çıktı. Bursa'da yoğun bakım ünitesi doluluk oranı 75,8. İzmir'de deprem sonrası artış yaşandı.

Hiç kimse kendini mücadele sorumluluğu taşımaktan uzak görmesin, 'hasta olursam sağlık çalışanlarımız nasılsa tedavimi yapar' kolaycılığına düşmesin, bu bir hak ihlalidir.

"SON 24 SAATTE 28 BİN 351 YENİ VAKA"

Son 24 saatte 168 can kaybı, 6 bin 814 yeni hasta var. Bugünkü YENİ vaka sayısı 28 bin 351. Geçmişe dönük vaka sayıları da tabloda açıklanacak.

Ayçiçeği yağında fiyat artışı durdurulamıyor

Ali Ekber YILDIRIM

26 Kasım 2020 Perşembe

Ayçiçeği tohumunda 20 gün önce gümrük vergisi sıfırlandıktan sonra bu kez ham ayçiçeği yağında gümrük vergisi yüzde 36'dan yüzde 3'e düşürüldü. Bugün (25 Kasım 2020) Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ham ayçiçeği yağı ithalatında alınan yüzde 36 gümrük vergisi yüzde 3'e, ton başına alınan 280 Euro olan Toplu Konut Fonu ödemesi 60 Euro'ya düşürüldü. Yeni oranlar 1 Temmuz 2021 tarihine kadar geçerli olacak.

Fiyat düşmüyor, ithalat pahalı hale geliyor

Artan ayçiçeği yağı fiyatlarını düşürmek için devlet gümrük vergilerinden vazgeçiyor. Önce ayçiçeği tohumunda vergiler sıfırlandı. Şimdi de ham yağda vergi yüzde 3'e düşürüldü. Ancak yapılan bu düzenlemeler fiyatları düşürmediği gibi, ithalatı daha da pahalı hale getiriyor. Türkiye'nin ayçiçeği tohumu ve ham yağ ithalatı yaptığı ülkeler, gümrük vergisindeki düşüş kadar fiyatlarına zam yapıyor. Bu nedenle yapılan düzenlemelerle devletin vazgeçtiği vergi geliri ithalat yapılan ülkedeki üretici,ihracatçıların cebine giriyor. Ayrıca vergi indirimini önceden haber alanlar yaptıkları bağlantılarla haksız kazanç elde ediyor.

Ayçiçeğinin tonu 700 dolara dayandı

Cumhurbaşkanlığının 5 Kasım 2020'de Resmi Gazete'de yayınlanan kararı ile ayçiçeği tohumu ithalatında yüzde 3 olan gümrük vergisi ve ton başına 100 Euro Toplu Konut Fonu kesintisi sıfırlandığında ayçiçeğinin tonu 550-560 dolar seviyesindeydi. Gümrük vergisi ve Toplu Konut Fonu kesintisi sıfırlandıktan sonra ayçiçeği ithal edilen ülkedeki satıcılar bunu fiyata yansıtmaya başladı. Bugünlerde ayçiçeği için 690 dolar teklif ediliyor. Devletin vazgeçtiği vergi, yurtdışındaki üreticinin,satıcının cebine giriyor.

Ham yağ fiyatı 800 dolardan 1200 dolara çıktı

Ayçiçeği tohumunda olduğu gibi ham yağda da fiyatlar artıyor. Sezon başında tonu 800 dolar olan ham ayçiçeği yağının tonu bugünlerde 1180-1200 dolar seviyesine geldi. Bugün Resmi Gazete'de yayınlanan karar ile devlet aldığı vergilerden ton başına 360 dolardan vazgeçiyor. Sektör temsilcilerine göre ham yağ satanlar bunu fiyatlara yansıtacaklar ve Türkiye önümüzdeki günlerde 360 dolar daha fazla ödeyerek ham yağ ithal etmek zorunda kalacak.

Türkiye ayçiçeği ithalatında dünya lideri

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Kasım ayı Ürün Masaları Ayçiçeği Raporu'na göre dünya ayçiçeği ithalatında Türkiye, yüzde 37 pay ile dünya lideri. İkinci sırada 28 üyeli Avrupa Birliği var. Avrupa Birliği üyesi 28 ülkenin ithalattaki payı yüzde 19 olurken. Türkiye tek başına dünya ithalatının yüzde 37'sini gerçekleştiriyor.

Tarım Bakanlığının raporuna göre, Türkiye'nin ayçiçeği tohumu ithalatı 2016 yılında 382 bin ton olarak gerçekleşti. Bu ithalat için 263 milyon dolar 2019 yılında 1.1 milyon ton ithalat için 516 milyon dolar ödendi. Bu yılın ilk 9 aylık döneminde 905 bin ton ithalat yapıldı. Geçen yıl ithalat ağırlıklı olarak Moldova, Romanya ve Rusya'dan yapılırken, bu yıl, Rusya, Bulgaristan, Çin, Romanya ve Moldova ön plana çıktı.

Tüketici daha pahalıya yağ tüketecek

Türkiye, ayçiçeği üretimini artırmak yerine ithalata dayalı bir politika uyguladığı için dışa bağımlılığın faturasını tüketici ödüyor. Pandemi sürecinde artan talep, Rusya ve Ukrayna'da üretimin azalması nedeniyle ithalat daha pahalı hale geldi. Artan fiyatlar nedeniyle tüketici her geçen gün daha pahalıya ayçiçeği yağı almak zorunda kalıyor. Marketlerde litresi 18-19 lirayı, 5 litrelik pet şişede ayçiçeği yağı 70-75 lirayı gördü.

Yapılan son düzenlemenin fiyatları düşürmeyeceği, ithalatın pahalı olması nedeniyle daha da artacağı iddia ediliyor.

24 Aralık'a daha çok var!

Alaattin AKTAŞ

26 Kasım 2020 Perşembe

✓ **Merkez Bankası'nın faiz tavanı yüzde 15, fiili faiz ise yüzde 14.97. Yani Merkez'in elinde kala kala 0.03 puanlık bir marj kaldı.**

✓ **Döviz artmaya devam ederse buna karşı elde ne tank var, ne top; Merkez Bankası küçücük bir çakıya sahip!**

✓ **Bir sonraki PPK toplantısı 24 Aralık'ta. Ya bu tarihe kadar idare edilecek ya olağanüstü bir toplantıyla faiz artırılabilecek ya da politika faizinin tanımı değişecek.**

Merkez Bankası 19 Kasım'daki Para Politikası Kurulu toplantısında elbette esnetilemez olmayan ama en azından bir süreliğine kendisini bağlayan bir karar aldı. Fonlama, artık politika faizi olan haftalık repo ihalesi üstünden yapılacaktı ve bu fonlama kanalının faizi de yüzde 15 olarak belirlenmişti.

İyi güzeldi de, hep vurguladığımız gibi fiili faizi gösteren ortalama fonlama maliyeti zaten 19 Kasım'da yüzde 14.87 düzeyindeydi.

Yani Merkez Bankası "Ben fiilen uygulanmakta olan ve yüzde 14.87 düzeyinde bulunan faizi yüzde 15'e çıkardım" demiş oluyordu.

Bir yanda "Ben piyasayı yüzde 15 faizle fonlayacağım" sözü, diğer yanda 0.13 puanlık bir hareket alanı...

Üstelik bu hareket alanı öyle birkaç gün sonra genişletilebilecek bir alan da değil ki.

Para Politikası Kurulu'nun bir sonraki toplantısı 24 Aralık'ta. Yani neredeyse bir ay var.

Ortalama yüzde 14.97'ye çıktı

Üstelik 19 Kasım'da yüzde 14.87 düzeyinde olan ortalama fonlama maliyeti de geride kaldı. Oran, 24 Kasım itibarıyla yüzde 14.97'ye çıktı. Yani yüzde 15'e gelindi gelinecek.

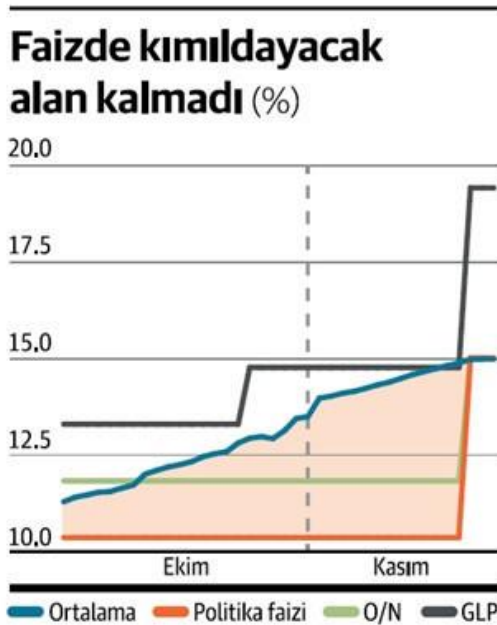
Mevcut durumda politika faizi yüzde 15, aynı şekilde gecelik borç verme faizi de. Ancak gecelik borç verme faizi yarından itibaren yüzde 16.50 olacak. Yine mevcut durumda geç likidite penceresi faizi de yüzde 19.50.

Ne var ki yeni bir kararla 19 Kasım'daki "Piyasayı haftalık repo yoluyla fonlayacağım" kararı değiştirilmediği takdirde 24 Aralık'a kadar yüzde 15'in üstüne çıkılamayacak.

Faizin artırılacağına işaret verildiğinde hızla gerileyen, faiz kararı açıklandıktan sonra bir miktar daha düşen döviz kuru yeniden artışa geçti. İşte dolar yeniden 8, euro da 9.50 dolayına gelmiş durumda.

Can alıcı soru şu; dövizdeki artış giderek hızlanırsa Merkez Bankası ne yapacak?

Merkez Bankası 19 Kasım'da hiç olmazsa kendine biraz alan yaratsa, marj bıraksaydı bu sıkıntılı sürece girilmezdi. Daha önce de yazmıştık; politika faizi çok değil, yüzde 15.25 ya da yüzde 15.50 olarak belirlenmiş olsaydı ne kaybedilirdi ki...

DÖVİZ ARTIYOR ALGISI DA OLUŞUNCA...

Dövizin seyrini tek başına arz ya da talebin boyutu belirlemiyor. O algı yok mu algı!

Faizin artacağına anlaşılmaması ve doların 7.60'lara düşmesiyle birlikte çevremde elindeki döviz cinsi tasarrufunu bozdurup bu süreçte yüksek seyredecek faizden yararlanmak için TL mevduata yönelenler olmuştu. Dolar 8.50'yi aştığında elindeki

döviz satmayanlar, 7.60'a inildiğinde satışa geçmişti. Çünkü beklenti dövizin bir süre artmayacağı, hatta belki daha da düşeceği yönünde oluşmaya başlamıştı.

Ama bu beklenti başladığıyla kaldı!

Siyasette çok kısa süreli esen ılımlı rüzgarlar birden sert poyraza döndü. Döviz kuruna dönük endişelerin yeniden artmasında bu da bir etkendi tabii ki.

Ekonomik temelli etken ise hiç kuşku yok ki faiz artışının daha önce de ısrarla vurguladığımız gibi yalnızca 0.13 puan olduğu gerçeğiydi ve o marj da birkaç gün içinde kullanılmıştı.

Şimdi dövizden yeniden talep oluşuyor, Merkez Bankası'nın elinde ise bu talebe karşı koyabileceği bir silah yok. Ne satılabilecek dövizden söz edilebilir, ne artırılacak faizden.

Merkez Bankası'nın bir anlamda köşeye sıkıştığını piyasalar ve vatandaş görmüyor olabilir mi?

Daha birkaç hafta önce "Döviz geriler, en azından bir süre artmaz" şeklinde oluşan algı anında ters yüz oldu ve şimdi dövizin yeniden artış göstereceği kanısı ağır basmaya başladı. Sonuç ortada...

AYNI OPERASYON NİYE FARKLI SONUÇ VERSİN Kİ!

Dün yazdık; özetleyerek tekrardan zarar gelmez. Bunları sık sık tekrarlamalı ki belki gün gelir ders almaya başlarız.

Hem konu yalnızca Merkez Bankası'nın faizde aynı şeyleri deniyor olması da değil. Hemen her konuda birkaç yıl arayla aynı politikaları izleyip aynı operasyonları yapıyor ama her seferinde farklı sonuçlar elde edeceğimizi umuyoruz.

Merkez Bankası 1 Haziran 2018'den geçerli olmak üzere yüzde 8 düzeyindeki haftalık repo ihale faizini fonlama maliyeti olan yüzde 16.50'ye eşitlemeye ve artık politika faizinin haftalık repo olmasına karar verdi. Görünür faiz yüzde 8'den yüzde 16.50'ye çıkarılmıştı ama fiili faizdeki artış sıfırdı.

19 Kasım 2020'ye geldik; bu sefer de görünür faiz yüzde 10.25'ten yüzde 15'e çıkarıldı, ne var ki fiili faiz yüzde 14.87 olduğu için gerçek artış yalnızca 0.13 puan oldu.

2018'de yüzde 16.50 yetersiz kalınca politika faizi iki hamlede yüzde 24'e yükseltildi ve dövizdeki artış ancak o zaman durdurulabilmişti.

Peki şimdi ne olacak?

Kredi genişlemesi durdu ticari kredide artış “0”a geldi

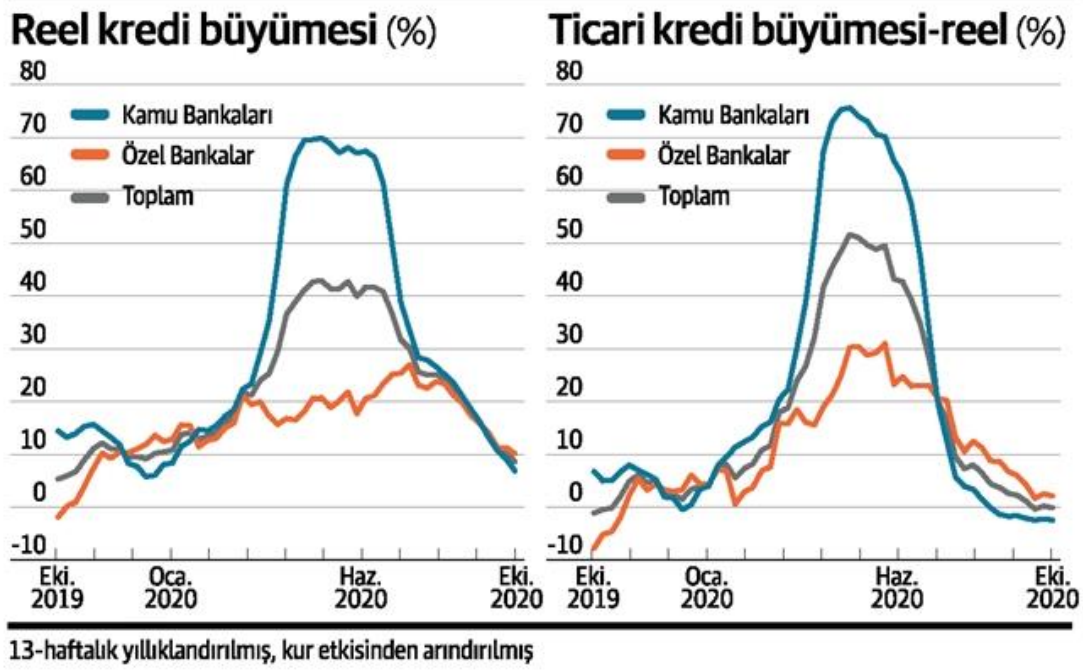

Talip AKTAŞ

06 Kasım 2020 Cuma

Kredi büyümesinde ekim ayı itibariyle bir yıl öncesi seviyeye dönülürken, en fazla daralma ticari kredilerde gerçekleşti. Ticari kredilerdeki yıllık artış oranı, kasım ayının üçüncü haftasında yüzde 0,4'e inerek sıfır noktasına yaklaştı. Bankacılık sektörünün kur etkisinden arındırılmış ve 13 haftalık hareketli ortalamalarla yıllıklandırılmış kredi büyüme oranı ekim ayında yüzde 8,59'a geriledi. Bu oran kamu özel bankalarda yüzde 10,19 seviyesine gelirken, kamu bankalarında yüzde 6,85'e indi. Söz konusu dönemde kamu bankalarının ticari kredilerinde ise yıllıklandırılmış olarak düşüş kaydedildi. Kamu bankalarının kullandığı ticari kredilerdeki artış geçen eylül ayının ilk haftasında yüzde 0,4'e indikten sonra, izleyen haftalarda negatife döndü. Bu gruptaki bankaların ticari kredilerinde söz konusu eğilimle hesaplanan yıllıklandırılmış azalış, kasım ayının üçüncü haftasında yüzde 1,85'e çıktı. Söz konusu dönemde özel bankaların ticari kredilerindeki seyir de düşüş yönünde eğilimini sürdürdü ve yüzde 2,56'ya kadar geriledi. Haziran ve temmuz aylarında kamu bankalarının düşük faizli kredi paketlerinin uygulamaya konulmasıyla bankacılık sektörünün toplam kredi genişlemesi yüzde 74'ün üzerine çıkarak tarihi rekor seviyelere ulaşmıştı. Bu dönemde gözlenen kredi büyümesi ağırlıklı olarak konut ve otomobil kredileri ağırlıklı bireysel kredilerde yaşanmıştı. Kredi talebi ve hacmindeki yavaşlama paralelinde, mevduatın krediye dönüşüm oranı da düşüş trendini sürdürüyor. Mevduat/kredi oranı kasım ayının üçüncü haftasında yüzde 102 seviyesine inerek uzun yıllar ortalamasının altına indi. Mevduatın krediye dönüşüm oranı 2018 yılında yüzde 120'nin üzerine çıkarak en yüksek seviyesine ulaşmış, yılın büyük bölümünde bu seviyelerde seyrettikten sonra 2019 yılından itibaren düşüş eğilimine girmişti. Eğilimin

önümüzdeki dönemde sürmesi ve mevduat-kredi oranının aralık ayı içinde yüzde 100'ün altına gerilemesi bekleniyor.

Abdulkadir Selvi

Erdoğan'ı öfkeliendiren neydi?

26 Kasım 2020

Cumhurbaşkanı Erdoğan “Neden öfkeli konuşuyorsun” diye sorulduğunda, “Öfke bir hitabet sanatıdır” demişti. Dün AK Parti grubunda konuşurken öfke vardı, tavır vardı, duruş vardı, güçlü liderlik vardı.

Bülent Arınç’ın konuşması, **İhsan Arslan**’ın değerlendirmeleri üzerine son dönemlerin en “**öfkeli**” konuşmalarından birini yaptı. Mesajların çoğu AK Parti’nin içineydi ama hem içeriye, hem dışarıya önemli mesajlar verdi.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**’ın AK Parti grubunda yaptığı konuşmayı kompartıman kompartıman değerlendirmek gerekiyor. Ama kompartımanları bir araya getirdiğinizde bir ray üzerinde ve belli bir menzile doğru giden bir treni görüyorsunuz.

REFORMLAR İÇİN TAKVİM VERDİ

Cumhurbaşkanı’nın konuşmasının önemli bir bölümünü reformlar oluşturdu. **Erdoğan** geçen hafta “**reform süreci**”nden söz ettiğinde milletvekilleri heyecanlanmışlardı. Milletvekillerinin alkışlarından aradan geçen 1 hafta zarfında reform beklentisinin azalmadığını, arttığını gördük.

Erdoğan, dün bu konuda bir takvim verdi. “**Bütçe görüşmelerinin ardından bu doğrultuda kapsamlı reformları birer birer hayata geçireceğiz. Yatırım ikliminin ayrılmaz bir parçası olan hukuk reformlarını da hızlandırıyoruz**” dedi.

EKONOMİDE GÜVEN İKLİMİNİN SAĞLANMASI

Daha önceki reform süreçleri, askeri vesayetin geriletilmesi, insan hakları ihlallerinin ortadan kaldırılması, Kürt sorunundaki yasakların ortadan kaldırılması, demokratik siyasetin alanını daraltan kurumların ve kısıtlamaların ortadan kaldırılması gibi hedefler taşıyordu. Özellikle askeri vesayetin geriletilmesi ve Kürt sorununa sivil çözüm reformların iki önemli koçbaşını oluşturuyordu.

Ama bu kez farklı. Bu kez ekonomi, hukuk ve demokrasi başta olmak üzere üçlü sacayağı üzerine oturuyor.

Erdoğan, “İnsan Hakları Eylem Planı’na, ekonominin temeli olan güven iklimini de arttıracak şekilde genişleterek en kısa sürede son halini vereceğiz. Bu çerçevede yapılan hazırlıkları, insan haklarıyla ilgili tüm kesimler yanında ekonomi yönetimi ve iş dünyasıyla da istişare ederek, grubumuz vasıtasıyla Meclis’in takdirine sunacağız” diye konuştu.

REFORMCU İKİLİ

Hazine ve Maliye Bakanı **Lütfi Elvan** ile Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül**, reformlar üzerinde çalıştıkları için adları, “**reformcu ikili**”ye çıktı. İki bakan salı günü bir araya gelerek ortak bir çalışma yaptılar.

Dün iki bakanla da ayaküstü konuşma imkânım oldu. **Lütfi Elvan, “Gece üçten önce bakanlıktan çıkmıyorum. Gece geç saatlere kadar çalışıyoruz. Önümüzdeki günlerde sektör temsilcileri ile bir araya geleceğiz” dedi.**

Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** ise reformlarla ilgili çalışmalarını olgunlaştırmaya çalıştıklarını söyledi. Reformlar önemli ancak daha önemlisi uygulamada yatıyor. Sermayenin güvenceye kavuşturulması konusunda düzenlemeler getiriliyor ama bu kez asıl reform uygulamaya dönük olacak. Örneğin Anayasa Mahkemesi ihlal kararı veriyor. Yerel mahkeme bunu tanımıyor. Burada bir düzenleme yapmanız gerekiyor. Yoksa hukukun üstünlüğü adına 40 tane düzenleme yapsanız ne olacak? Uygulanmadıktan sonra...

ARINÇ’A TEPKİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, Bülent Arınç’ın açıklamalarına kızdığı söylenmişti. Zaten **Arınç’ın** istifasıyla sonuçlanan süreç bunu gösteriyor ama ben bu kadar kızdığını düşünmemiştim.

Arınç’a, “Yeminli Türkiye düşmanlarını anladık. CHP içindeki tetikçileri anladık. Yıllarca aramızdakilerin aynı trene binmesine ne demeli” diye tepki gösterdi.

KAVALA İÇİN NE DEDİ?

Belli ki **Erdoğan, Bülent Arınç’ın** açıklamaları üzerinde kapsamlı değerlendirmeler yapmış. **Arınç’ın, Osman Kavala’yla ilgili sözlerini de es geçmedi. “Neymiş? Filancalar filancalar niye hâlâ hapisteymiş... Bunları ödüllendirecek halimiz yok” dedi. Ama dikkatinizi çekerim. Daha önce, “Kızıl Soros”, “Gezi’nin finansörü” diyerek Kavala’ya çok sert eleştiriler yöneltirdi. Ama bu kez, “Ödüllendirecek halimiz yok” demekle yetindi. Reform iklimi hâkim olursa Kavala** konusunun bir sorun olmaktan çıkacağını düşünüyorum.

DEMİRTAŞ KIRMIZI ÇİZGİSİ

Erdoğan’ın kırmızı çizgisinin **Selahattin Demirtaş** olduğu bir kez daha ortaya çıktı. Sanıyorum **Arınç’a** öfkenin altında yatan en önemli neden de **Demirtaş’ın** kitabını tavsiye etmesi oldu.

“Daha da ileri gidip, bu teröristlerden birinin yazdığı kitabı herkesin okumasının tavsiye edilmesi hakikaten beni rencide etmiştir” sözleriyle bunu ortaya koydu. **Arınç**’ın istifa kararının alındığı görüşmede aralarında böyle bir diyalog yaşanıyor.

TELEFONDA DA SÖYLEMİŞ

Arınç, **“Sözleriniz bizi üzdü, rencide etti”** deyince **Erdoğan**, **“Sizin sözleriniz bizi daha çok üzdü. Beni rencide etti. Ellerinide Yasin Börü’nün, Kürtlerin kanı olan adamı başımıza çıkarıyorsun”** diye tepki gösteriyor. Zaten dünkü konuşmasında da **“Kitabını herkes okusun dediği kişi, elinde binlerce Kürt kardeşimin, askerimin, polisimin, öğretmenimin kanı olan, bölücülük peşinde koşan bir terör örgütünün siyasetçi maskesi takmış savunucusudur”** dedi.

Erdoğan bunları söylerken İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu** önündeki kâğıda not alıyordu. Sonra onu ortadan kaldırdı.

CUMHUR İTTİFAKINA GÜÇLÜ DESTEK

Erdoğan’ın konuşmasının üçüncü kompartımanını ise cumhur ittifakına verdiği güçlü destek oluşturdu.

Erdoğan hem de bunu **Bahçeli**’nin sözlerine atıf yaparak gerçekleştirdi. Siyasette simgelerin yeri büyüktür. **“Dün Sayın Bahçeli’nin de ifade ettiği gibi, bu ittifak asla gizli veya açık pazarlıklar üzerine kurulu değildir. Milletimizin 15 Temmuz gecesi sokaklarda, meydanlarda kanıyla kurduğu bu ittifakın tek amacı, ülkemizi büyük ve güçlü Türkiye hedefine ulaştırmaktır”** diye konuştu. Ama ondan önce bir cümlesi vardı. **Erdoğan**, reformları cumhur ittifakı olarak gerçekleştireceklerini söyledi. Yani MHP’siz değil. MHP’ye rağmen değil, MHP ile birlikte nice reformlara...

ERDOĞAN BU HAMLEYİ NEDEN YAPTI?

Siyasi feraseti güçlü bir lider **Erdoğan**. **Arınç**’ın açıklamaları ile reform sürecinin zarar göreceğini, MHP’nin tedirgin edilmesinin siyasi kaosa neden olabilecek bir sürecin kapısını araladığını gördü. Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla misali. **Arınç**’a söyledi ama parti içinde benzer değerlendirmeleri yapanlara da mesaj vermiş oldu. Bir anlamda öfkeli bir dille yeni bir ayar yaptı.

Çiftçi fena halde dışlandı

Esfender KORKMAZ

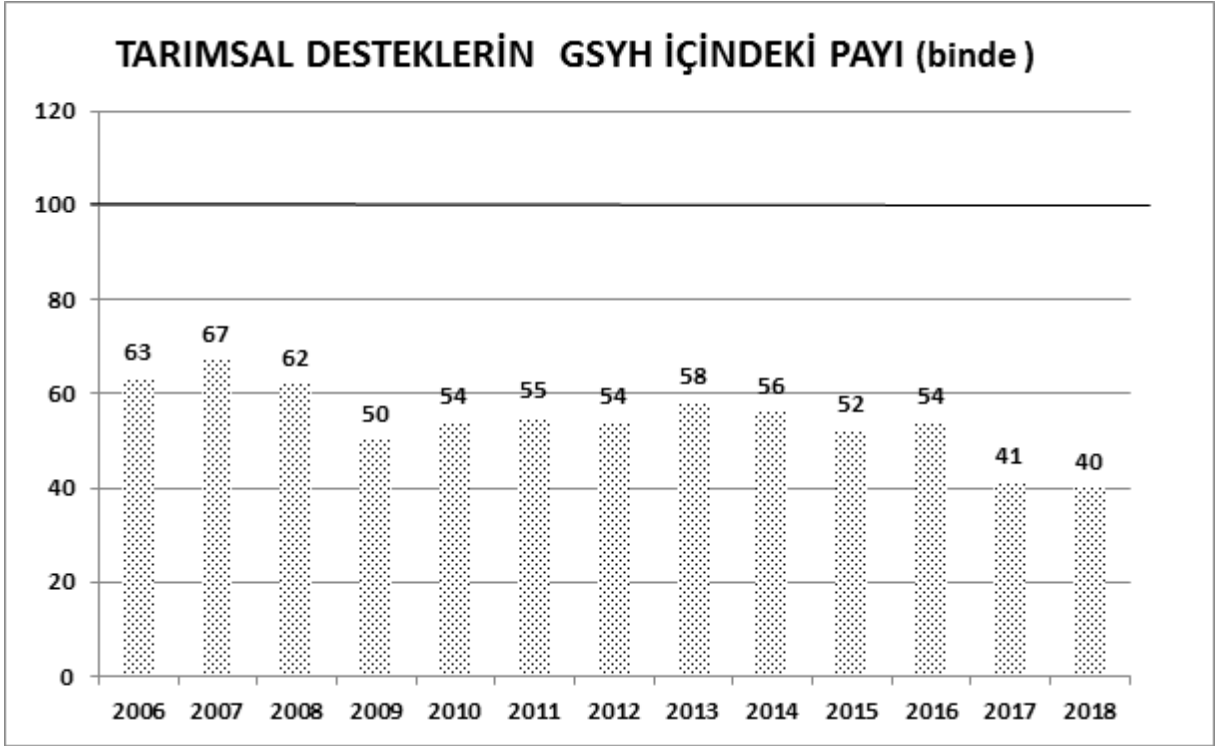
26 Kasım 2020

Ekonomik krizlerin maliyeti her zaman, işçi, memur ve çiftçiye çıkmıştır. Kemer sıkımlar da bunlar olmuştur. Çünkü işçi destekleri ve ücret zamları siyasi kararlarla oluşuyor. Diğer işletmelerin vergisini artırmakta kemer sıkmaya benzer. Ama, muafiyet ve istisna olmazsa, çalışanlar ve çiftçi de aynı yükü çeker.

2001 krizinde de bu çizgi değişmedi... Güçlü ekonomiye geçiş programında maaş ve ücretlerin hedef enflasyona göre düzeltilileceği, Tarımsal desteklerinde yarı yarıya azaltılacağı hedef alındı. Programda; **"Tarımsal destekleme fiyatları öngörülen enflasyonu aşmayacak şekilde artırılacak ve kuruluşların finansman imkanları dikkate alınarak miktar kısıtlamasına gidilecektir."** deniliyordu.

AKP iktidarı 2006 yılında tarım kanununu çıkararak bunu değiştirdi. Tarım Kanunu Madde 21; **"Tarımsal destekleme programlarının finansmanı, bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır. Bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafi milli hasılanın yüzde birinden az olamaz."** şeklinde, 2007 seçimleri için çiftçiye selam gönderdi. Ama bu güne kadar IMF çizgisi değişmedi ve siyasi iktidar kendi çıkardığı kanuna da uymadı.

Kanunun çıktığı ertesi yıl 2007 aynı zamanda seçim yılıydı. 2007'de tarımsal desteklerin milli gelire oranı yüzde birin altında kaldı. Yüzde 0,67 oldu. Üstelik bu pay bugüne kadar giderek azaldı. 2009 ve sonrasında yüzde 0,6'nın altında kaldı. Geçen sene 2019 yılında yüzde 0,40 oldu. (Aşağıdaki tablo)

Kaynak: Türkiye Ziraat Odaları Birliği

Yetmedi, siyasi iktidar vergi borçlarının yapılandırılması yasası çıkardı. Ancak, çiftçinin Tarım Kredi borçlarını yapılandırılma kapsamı dışında tuttu. Neden olarak çiftçinin böyle bir beklentisi olmadığı gösterildi.

Çiftçinin talebi olmadığını söyledikleri gün, internet görüntülerinde çiftçiler, *"Perişanız... Traktör borcumuzu ödeyemedik... Haciz durumundayız... Malımızı 30 kuruşa satamadık."* diyorlardı ve patates çuvallarını yollara boşaltıyorlardı. Aynı haberde polisin havaya ateş etmek zorunda kaldığı da görülüyor. Bir gazete haberinde de çiftçinin *"12.500 TL kredi borcum 38 bin lira oldu."* dediği yazıyordu.

Öte yandan, **Ziraat Bankası**'nın kuruluş amacı çiftçiye ucuz kredi desteği vermektir. Cumhuriyet döneminde hep böyle oldu. Gel gör ki şimdi Ziraat Bankası'na lüks konutlara ucuz kredi görevi de verildi. Herşey curcunaya döndü. Tarım kredisi veren 6 banka var; Vakıfbank, Şekerbank, Denizbank, QNB Finansbank, Halkbank, Yapı Kredi Bankası.

Çiftçi gibi esnafta dışlanmaya başlandı. Bakan da önceki gün; *"Esnaf için Global firmalarla iletişime geçtik. Onların sosyal sorumluluk projeleri üzerinden destek görüşüyoruz."* dedi.

Anlaşılan odur ki, kamu kaynaklarının tükenmesi nedeni ile hükümet büyük firmaların sosyal fonlarını kullanmak istiyor.

İbrahim Kahveci

Düşmanlar dost dostlar da düşmanmış

Hukuk, adalet, reform, şeffaflık...

Sözlerin sonu yok. Ama ya icraat? İşte onu yatırımcı değerlendiriyor.

06 Kasım görevden alma ve görevden affetme sonrası siyaset yeni sayfalar açtığını ilan etti. Aslında dün Reuters haberine göre kasada para kalmadığını öğrenince yeni sayfa açıldığını anlıyoruz.

Bir başka neden de Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının açıklamasında değindiği gerçek: "Küresel düzeyde yaşanan siyasi ve ekonomik değişimlere uygunluk."

1- Para yok

2- ABD'de seçimler sonrası yeni sayfa açmak gerekiyor.

Tabii ki ABD seçim sonuçları bizi ilgilendiriyor ve pozisyon almamız gerekiyor. Ama bunu CHP dile getirince mandacı, AK Parti icra edince yeni düzene uyum oluyor.

Birisi sözle söylese bile hain.

Diğeri fiiliyata dökse bile Milli.

Ülke böyle bir tabloda.

Neyse biz para meselesine dönelim.

Ülkede döviz epey azalmış. Hatta Berat Albayrak ile 1. ve 2. Murat dönemlerinde arka kapı yöntemi ile epeyce döviz gitmiş. Meğerse Merkez Bankasında net döviz kalmadığı gibi, eksiye bile geçilmiş.

O zaman döviz bulmak gerekiyor.

Ama nasıl?

Kur artıyor ama ithalat bir türlü kesilmiyor. Kur artıyor ama ihracat bir türlü artmıyor.

Acaba meydan okuduğumuz pazarlar da bize meydan mı vermiyor?

Para işi ciddi

Hemen bulmamız gerekiyor.

S-400'e 2,5 milyar doları bulduk ama ilaç ithalatında sıkıntı yaşıyor, paraları ödeyemiyoruz.

O zaman bize sıcak para lazım. Yani vurguncuların parası...

Hemen yeni mesajlar verildi ve ilk hafta 950 milyon dolar geldi. Galiba bu iş biraz rahatmış. Sanırsınız yabancılar da bize öyle denildiği gibi düşman değilmiş. Baksanıza iki kelimeye 950 milyon dolar getirdiklerine göre...

Olacak bu iş olacak...

Yabancılar biraz daha güven veririz; biraz daha telkinde bulunuruz ve onlar da gelirler.

Ama o da ne?

30 Ekim'den bu yana yeniden hızla döviz almaya başlayanlar meğerse yerli yatırımcıların. Ama asıl mesele 06 Kasım sonrasında yaşananlar...

06 Kasım günü 248 milyar dolar olan yabancı para mevduatları 19 Kasım günü 251,6 milyar dolara yükseliyor. Ama işin daha ilginç yeni MB Başkanı Naci Ağbal'ın faiz artışını da bu yatırımcılar pek dikkate almamışlar. 20 Kasım günü YP mevduatları 400 milyon dolar daha artarak 252 milyar doları geçmiş oldu.

Meğerse yabancılarla iş yapmak kolaymış.

Asıl mesele yerli yatırımcıların olduğunu yeniden anladık.

Acaba neden?

Yoksa yurtiçinde sıkça söylenen sözlerin icraata dönmediğini mi biliyorlar. Verilen sözlerin askıda kaldığını ve bir daha hatırlanmadığını mı gördüler.

Bu işte bir terslik var ama ne?

Hatta iktidar partisi içinde bile açıklanan sözleri açmak isteyenlerin düştüğü durum ortada. Yabancılar neden inanmasın ki... Ama yerliler niye inanmıyor?

Parti bile ikiye bölünürken, yatırımcılar da ikiye bölündü.

İnanan yatırımcılar -ki bunlar yabancılar

İnanmayan yatırımcılar -ki bunlar da yerliler.

Acaba kim kazanacak?

Aklıma 15 Eylül 2019'da yazdığım yazı geliyor: En fazla inananlar battı!

O zaman son soruyu sorabiliriz: Kim inanır?

26 Kasım 2020, Perşembe

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Cumhurbaşkanı Erdoğan Bahçeli'ye atıfta bulunarak Cumhur İttifakı'nı anlattı

Dün bu köşede bazılarının yıkmaya çalıştığı Cumhur İttifakı'nın eskisinden de daha sağlam olduğunu vurgulayan MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin sözlerine yer vermiştik. AK Parti grubunda dün konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan da, Bahçeli'ye atıfta bulunarak, Cumhur İttifakı'nın önemine değindi. Türkiye'nin dirliğine, güvenliğine ve güçlenmesine yurt dışından ve hatta içeriden yönelen sayısız tecavüz ve tehdit varken, Cumhur İttifakı'nın sağlığını koruması çok önemlidir.

Erdoğan konuştu

Cumhurbaşkanı'nın bu konudaki sözleri şöyleydi:

"- Milletimizin ne ihtiyacı varsa AK Parti hükümetleri yapmaya devam etmektedir. Hâlâ parlamenter sistemi savunanlar var. Bu ülke yıllar yılı bu sistemi denemedi mi? Sistem değiştirildi ve yoğun bir şekilde yol alındı. Bu tarihi reformu milletimizin umutları ve talepleri doğrultusunda Cumhur İttifakı çatısı altında gerçekleştirdik."

İttifakın niteliği

"- Cumhur İttifakı Türkiye'nin en geniş tabanlı siyasi dayanışma örneğidir.

Önümüzdeki günlerde hukuki ve ekonomik reformları da hayata geçireceğiz. Sayın Bahçeli'nin de ifade ettiği gibi, bu ittifak asla gizli veya açık pazarlıklar üzerine kurulu değildir."

"- Milletimizin 15 Temmuz gecesi sokaklarda kanıyla kurduğu bu ittifakın tek amacı ülkemizi büyük ve güçlü Türkiye hedefine ulaştırmaktır. Bizim demokrasiden, insan haklarından en küçük yana sıkıntımız olmadığının ispatı 18 yıllık iktidar geçmişimizdir. Kimin ne sıkıntısı varsa biz çözdük. Asırlık sıkıntıları, ihmalleri ortadan biz kaldırdık."

Arınç'la son konuşma

Cumhurbaşkanı, MYK'da kurmaylarına, Arınç'la yaptığı telefon görüşmesini de şöyle anlattı:

"- Bugün Arınç'la konuştuk. Sözlerimin onu üzdüğünü söyledi. Ben de kendisine 'sen bizi daha çok üzdün' dedim. Yasin Börü ve ellerinde Kürtlerin kanı olan adamları başımıza çıkarıyorsunuz. İnşallah, bundan sonra böyle açıklamalar yapmaz. Ben açıklamasını doğru bulmadığımı kendisine de ilettim."